

HALLINTOVALIOKUNNAN MIETINTÖ 12/2000 vp

Hallituksen esitys laiksi viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 38 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 16 päivänä toukokuuta 2000 lähettänyt hallintovaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 38 §:n muuttamisesta (HE 38/2000 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Anna-Riitta Wallin, oikeusministeriö
- neuvotteleva virkamies Mikael Kiviniemi, valtiovarainministeriö
- lakimies Auli Valli-Lintu, Suomen Kuntaliitto.

HALLITUKSEN ESITYS

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettu laki tuli voimaan joulukuussa 1999. Lain mukaan viranomaisten on toiminnassaan noudatettava hyvää tiedonhallintatapaa, mikä edellyttää muun muassa sitä, että viranomaisten tietojärjestelmistä on saatavissa helposti julkiset tiedot. Tämä voi edellyttää tietojärjestelmien muuttamista. Lain mukaan tietojärjestelmien kuntoon

saattamiseen sovelletaan kolmen vuoden siirtymäaikaa.

Esityksessä ehdotetaan mainitun lain siirtymäsäännöstä muutettavaksi siten, että viranomaisten tietojärjestelmät tulisi saattaa lain edellyttämään kuntoon viiden vuoden kuluessa lain yleisestä voimaantulopäivästä. Muutos on tarpeen kustannusten säästämiseksi sekä muutostöiden ohjauksen järjestämiseksi.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999) on keskeinen laki sekä viranomais-toiminnan avoimuuden että viranomaisten tietoturvallisuuden ja hyvän tiedonhallintatavan kannalta. Kaikkiaan julkisuuslainsäädännön koko-

naisuudistuksen täytäntöönpano on vaatinut tähän mennessä ja vaatii hallinnolta edelleen lähi-vuosina merkittävää panostusta. Täytäntöönpano edellyttää koulutusta ja ohjeistusta, tieto- ja asiakirjahallinnon uudistamista hyvän rekisteri-

tavan toteuttamiseksi sekä tiedotuksen, julkaisu- toiminnan ja muun viestinnän kehittämistä.

Hyvään tiedonhallintatapaan kuuluu muun muassa se, että viranomainen suunnittelee ja toteuttaa asiakirja- ja tietohallintonsa samoin kuin ylläpitämänsä tietojärjestelmät ja tietojen käsittelyt niin, että

— asiakirjojen julkisuus voidaan vaivattomasti toteuttaa;

— asiakirjat ja tietojärjestelmät sekä niihin sisältyvät tiedot arkistoidaan tai hävitetään asianmukaisesti;

— asiakirjojen ja tietojärjestelmien sekä niihin sisältyvien tietojen suoja, eheys ja laatu turvataan asianmukaisin menettelytavoin ja tietoturvallisuusjärjestelyin ottaen huomioon tietojen merkitys ja käyttötarkoitus ja että

— salassapidettävät tiedot suojataan asianmukaisesti.

Näiden vaatimusten toteuttaminen merkitsee muun muassa muutoksia olemassa oleviin tieto-

järjestelmiin, joissa voi saman järjestelmän piirissä olla sekä julkista että salaista tietoa. Julki- suuslaissa varattu kolmen vuoden ajanjakso ei näytä riittävän asianmukaisesti tehtävälle selvi- tys-, ohjeistus- ja tietojärjestelmien muutostyöl- le. Tietohallintoresursseja sitovat lähivuosina li- säksi ainakin euron käyttöönoton mahdollista- minen tietojärjestelmissä ja hallinnon sähköis- ten palvelujen kehittäminen.

Valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tar- koituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakie- dotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella hallintovaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutta- mattomana.

Helsingissä 6 päivänä kesäkuuta 2000

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Matti Väistö /kesk
vpj. Pertti Turtiainen /vas
jäs. Nils-Anders Granvik /r
Esko Kurvinen /kok
Lauri Kähkönen /sd
Paula Lehtomäki /kesk
Hannes Manninen /kesk

Kirsi Ojansuu /vihr
Heli Paasio /sd
Aulis Ranta-Muotio /kesk
Pekka Ravi /kok
Kari Urpilainen /sd
Jari Vilén /kok
vjäs. Pertti Hemmilä /kok.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ossi Lantto.